ΕΤΟΣ Δ'. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗ 13 ΙΟΥΝΙΟΥ 1856. ΑΡΙΘ. 165.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΦΙΛΟΜΑΘΩΝ.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ.

ΤΙΜΗ ΤΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ.

ΕΤΗΣΙΑ.
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Διὰ τὸ ἐσωτερικὸν δρ. 12
Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν » 15

Συντάσσεται ὑπὸ Δ. Παντάζη καὶ ἐκδίδεται ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦ ἰδίου ἐνεργεῖται πᾶσα δοσοληψία αὐτὴν ἀφορῶσα. Τιμὴ καταχωρίσεως ἀγγελιῶν λεπτ. 15 ὁ στίχος.

ΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ

Παρὰ τοῖς Κ. Κ. Διδασκάλοις καὶ τοῖς ἐπιστάταις τῶν Ταχυδρομείων ἐν τῇ ἡμεδαπῇ.

Ἐν δὲ τῇ ἀλλοδαπῇ παρὰ τοῖς Κ. Κ. Ἑλληνικ. Πρεσβείαις καὶ τοῖς ἰδιαιτέροις ἐπιτρόποις τοῦ ἐκδότου.

Ἐκδίδεται τετράκις τοῦ μηνός.

Οὐχ οἱ πολλὰ, ἀλλ' οἱ χρήσιμα ἀναγινώσκοντές εἰσι σπουδαῖοι.
(ΑΡΙΣΤΙΠΠΟΣ).

Ἐὰν ᾖς φιλομαθὴς, ἔσῃ καὶ πολυμαθής (ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ).

Περὶ Ὁρατίου.

Παρὰ τοῦ Κ. Ν. Πετρῆ καθηγητοῦ.

Ὁ μέγιστος τῶν Ῥωμαίων λυρικῶν ποιητῶν Κόϊντος Ὁράτιος Φλάκκος (Q. Horatius Flaccus) ἐγεννήθη κατὰ τὸ 65ον π. χ. (689 κ. Σῶμ.) ἐν Οὐενουσίᾳ, πολίχνῃ τῆς κάτω Ἰταλίας, παρὰ τὰ ὅρια τῆς Ἀπουλίας καὶ Λευκασίας κειμένῃ. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀπελεύθερος μὲν, ἀλλ' ἄνθρωπος συνετὸς ἐγνώριζε καλῶς ν' ἀναθρέψῃ τὸν υἱόν του. Κατὰ πρῶτον ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τὸ ἐπιτόπιον Σχολεῖον Φλαβίου τινὸς, ἐν ᾧ πρὸ πάντων ἡ νεολαία κατέγεινε περὶ τὰ μαθηματικὰ, ὡς τὰ ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Οἱ πλεῖστοι τῶν γονέων τοῦ τότε καιροῦ ἐπεθύμουν νὰ βλέπωσι τοὺς υἱούς των μᾶλλον τῆς λογιστικῆς ἐγκρατεῖς, ἢ τῶν γραμμάτων· διότι ἡ φιλοχρηματία καὶ ἡ τοκογλυφία ἀνεζωπύρει (ὡς μὴ ὤφειλε) πᾶσαν σχέσιν τοῦ δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ βίου. Ἐντεῦθεν ἐννοεῖται, ὅτι τοιαύτη διδασκαλία οὐδόλως ἠδύνατο νὰ συντελέσῃ πρὸς τὸν σκοπὸν νέου, ὑψηλότερον ἔχοντος προορισμόν, ὡς τοῦ Ὁρατίου. Δὲν ἕπεται ὅμως ἐκ τούτου, ὅτι ὁ Ὁράτιος ὠλιγώρει τῆς τῶν μαθηματικῶν σπουδῆς, τοὐναντίον μάλιστα εἰς τὴν 28ην ὠδὴν τοῦ πρώτου βιβλίου ἐκδηλοῖ σαφέστατα τὸν περὶ αὐτῶν θαυμασμόν του, εἰσάγων παραπονούμενον τὸν παραπλέοντα ναύτην, ὡς βλέποντα ἐπὶ τῆς ἀκτῆς ἄταφον κείμενον τὸν Ἀρχύταν, ἄνδρα ὅστις γῆν καὶ θάλασσαν ἠννόει νὰ μετρήσῃ, ὅστις τὴν ἀτμοσφαίραν διηρεύνησε καὶ τὸν οὐράνιον ὁλον διεσκόπησε, τὸν θάνατον ὅμως δὲν ἠδυνήθη νὰ διαφύγῃ. . . . . Πρὸς τελειοτέραν λοιπὸν τῆς διανοίας διάπλασιν τείνων ὁ Ὁράτιος ἐστάλη, ἤδη τὸ εἰκοστὸν τῆς ἡλικίας ἄγων ἔτος, ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς Ἀθήνας, τὴν κοινὴν ἑστίαν τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνῶν, διδαχθεὶς ἐκεῖ τὴν φιλοσοφίαν παρὰ τῷ Κρατίππῳ. Μετέπειτα δὲ τῶν ἐμφυλίων πολέμων ἐκκραγέντων κατετάχθη εἰς τὸν τοῦ Βρούτου στρατὸν ὡς χιλίαρχος (tribunus militaris), μετασχὼν τῆ. ἐν Φιλίπποις τῆς Μακεδονίας δυστυχοῦς μάχης, ὅπου ὁ αἱματηρὸς ἀγὼν τῶν δημοκρατικῶν πρὸς τοὺς μοναρχικοὺς ἀπέβη ἀτυχὴς διὰ τοὺς πρώτους. Ὁ Ὁράτιος μείνας τότε ἐξ ἀνάγκης μετὰ τῶν λοιπῶν ὁμοφρόνων ἐν Ἀθήναις ἐπανῆλθεν ἔπειτα, ἀμνηστείας δοθείσης, εἰς Ῥώμην, ἐνδεὴς καὶ τῆς μικρᾶς περιουσίας, ἣν ἐγκατέλειψεν αὐτῷ ὁ πατὴρ, ἐστερημένος. Ἐγένετο δ' αὐτοθι γραφεὺς ταμειακὸς (scriba quaestorius). Σημειωτέον δε, ὅτι οἱ γραφεῖς (scribae) ἐλαμβάνοντο ἐκ τῶν ἐπισήμων καὶ ἀντεστοχοῦν εἰς τοὺς σημερινοὺς γραμματεῖς τῶν ὑπουργείων Φαίνεται, ὅτι διὰ χρημάτων ἔλαβεν ὁ Ὁράτιος τὴν θέσιν ταύτην, ὡς δηλοῦται ἐκ τοῦ Κορνηλίου Νόμου (lex cornelia) ὅρα καὶ Θεοδώρου Μόμσεν διατριβὴν περὶ τούτου ἐν τῷ Ρηνικῷ Μουσείῳ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1848. Διὰ τῆς ποιήσεώς του εἵλκυσεν εἰς ἑαυτὸν τὴν γνωριμίαν ἅμα καὶ φιλίαν πολλῶν δυνατῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, καὶ δὴ καὶ τοῦ προστάτου τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν γραμμάτων Μαικήνου καὶ τοῦ Ἀσινίου Πολίωνος, συστησάντων αὐτὸν πρὸς τὸν Αὔγουστον. Ἐκ μιᾶς τῶν Σατυρῶν του ἐξάγεται, ὅτι δυσκόλως συνέδεσε τὰς εἰρημένας σχέσεις. Ὁ Αὔγουστος αὐτὸς τοσοῦτον ἐτίμα καὶ ἠνόει τὸν Ὁράτιον, ὥστε τῷ ἐπρότεινε νὰ γένῃ γραμματεύς του ἐξ ἀπορρήτων· ἀλλ' ὁ Ὁράτιος ἀπέφυγε τοῦτο ἐπιτηδείως, προσποιηθεὶς τὸν ἀσθενῆ. Ὁ Ὁράτιος ἀκμάσας εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν ἡ εὔνοια καὶ ἡ κολακεία τῶν ἰσχυρῶν ἴσχυεν, ἡ σπουδαρχία καὶ τὰ λοιπὰ τῆς ματαιότητος μέσα περὶ πολλοῦ ἐποιοῦντο, ὁ μικρὸς τὴν καταγωγὴν ἀπελευθέρου υἱὸς ἔπρεπε φυσικῷ τῷ λόγῳ νὰ ἔχῃ καὶ πολλοὺς ἀντιζήλους. Ὄχι λαμπρότης γένους, λέγει εἰς μίαν τῶν Σατυρῶν του, ἢ πλοῦτος ἐσύστησαν αὐτὸν πρὸς τὸν Μαικήναν, ἄνδρα καλῶς διακρίνοντα τὸ εὐγενὲς ἀπὸ τοῦ ἀγενοῦς, τὸ μέγα καὶ ὑψηλὸν ἀπὸ τοῦ μικροῦ καὶ ταπεινοῦ, ἀλλὰ τὸ ἀξιαγάπητον τοῦ χαρακτῆρος καὶ τὸ καθαρὸν τῶν αἰσθημάτων καὶ τῆς καρδίας.

Σημ. Συμπληροῦντες τὰ περὶ διδασκαλίας τοῦ Ὁρατίου προσθέτομεν, ὅτι ἐν Ῥώμῃ ἐμαθήτευσε καὶ παρὰ τῷ Ὀρβιλίῳ Πουπίλλῳ, ὃν ἐνιαχοῦ ἀναφέρει ὑπὸ τὸ ἐπώνυμον plagosus (πληκτικὸς,) καί τοι ἀλλαχοῦ τῶν ποιημάτων του ποιεῖται μνείαν τοῦ Πουπίλλου τούτου μετὰ πλείστης ὅσης εὐσεβείας (ὅρα καὶ χρονικὰ τῆς Φιλολ. καὶ παιδαγωγ. 1829, IX, σελ. 364). Ὁ Ὁράτιος Πουπῖλλος ἐγεννήθη ἐν τῇ γνωστῇ τῆς Σαμνίτιδος χώρας πόλει Βενεβέντῳ. Πρόσηβος ἔτι τὴν ἡλικίαν ὀρφανευθεὶς τῶν ἑαυτοῦ γονέων, ἐνδεὴς καὶ ἄπορος ὑπηρέτησεν ὡς μικρὸς πολιτικὸς ὑπάλληλος, καὶ ὡς ὑπαξιωματικὸς ἐν τῇ Μακεδονίᾳ ὑπὸ τὸ ὄνομα cornicularius. Ἀκολούθως ἐπὶ τῆς ὑπατείας τοῦ Κικέρωνος ἐπανελθὼν, ἤδη πεντηκοντούτης τὴν ἡλικίαν, εἰς Ῥώμην, ἐσύστησε Σχολεῖον, διδάσκων ἐν αὐτῷ εὐδοκίμως. Ἀνῆκεν δὲ εἰς τὴν τάξιν ἐκείνων τῶν διδασκάλων, οἵτινες ἀπεκαλοῦντο γραμματικοὶ, διδάσκοντες ἐκτὸς τῶν γραμμάτων, καὶ πολιτικὴν ἱστορίαν καὶ γραμματολογίαν, πρὸ πάντων δὲ ἐξηγοῦντες Ἕλληνας καὶ Ῥωμαίους ποιητάς. Ὁ Πουπῖλλος συγγράψας καὶ συγγραμμάτιά τινα, ἀπολεσθέντα ὅμως, ἐτελεύτησε περὶ τὸ ἑκατοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του· οἱ δὲ συμπατριῶταί του Βενεβεντῖνοι καὶ ἄλλας μὲν μετὰ θάνατον ἀπένειμεν αὐτῷ τιμὰς, πρὸς δὲ καὶ μαρμάρινον ἀνδρίαντα ἀνήγειραν πρὸς μνήμην αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίου των.

Πόσον ὅμως ἐβδελύττετο ὁ ποιητὴς τὸ μονότονον ἐκεῖνο τῆς διδασκαλίας εἶδος, ὅπερ, ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη, περιωρίζετο εἰς τὴν λογιστικὴν, δηλοῦται ἐκ πολλῶν χωρίων τῶν ποιημάτων του. Ἐν τῇ πρὸς τοὺς Πείσωνας ἐπιστολῇ (Epistola ad Pisones V. 325) εἰσάγεται ὁ υἱὸς τοῦ τότε γνωστοῦ τοκιστοῦ Ἀλβίνου ἐξεταζόμενος περὶ τῆς ἀξίας καὶ τῆς σχέσεως διαφόρων νομισμάτων ὑπὸ τοῦ διδασκάλου του καὶ ἐπαινούμενος διὰ τῶν λέξεων « qui rem poterit servare suam » τουτέστι ὡς ἄνθρωπος δυνάμενος νὰ τηρήσῃ τὴν περιουσίαν του, καὶ ὡς τοιοῦτος ἱκανὸς διὰ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ μέγιστα ἀξιώματα. Ἀλλαχοῦ εἰσάγει τὸν αὐτὸν διδάσκαλον τῆς Οὐενουσίας Φλάβιον κηρύττοντα τοῖς περὶ αὐτὸν « O cives cives, quaerenda pecunia primum est, Virtus post nummos. » (Πολῖται, πολῖται! χρήματα ζητητέον πρῶτον, Ἀρετὴ μετὰ τὰ νομίσματα!)

(ἀκολουθεῖ)

Περὶ ἀπολιθώσεων.

Διὰ τῶν διαφόρων καὶ ἰδίως τινῶν συμαντικωτέρων καταστροφῶν, εἰς ἃς ἡ γῆινη σφαῖρα διὰ τῆς τοῦ ὕδατος δυνάμεως κατὰ καιροὺς ὑπέκειτο, μέγα ποσὸν τῶν ἐπ' αὐτῆς εὑρισκομένων ὀργανικῶν προϊόντων κατεστράφη, μετηνέχθη διὰ τῆς τῶν

ὑδάτων ῥεῆς ἐπὶ τῶν ὀρέων καὶ ἐκαλύφθη ὑπὸ τῶν ἐκ τῶν αὐτῶν ὑδάτων ἀποτεθέντων καταστάλαγμάτων. Τὰ ὄντα ταῦτα, ἐν μέρει ζῶα, ἐν μέρει φυτὰ, δὲν εἶναι πάντοτε ὅλως διόλου διεφθαρμένα, ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνα τὰ μέρη, τὰ ὁποῖα ὑπέκειντο εἰς ἀσθενέστερον βαθμὸν σήψεως, διεπεράσθησαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ὑπὸ ἀνοργάνων σωμάτων, καὶ οὕτω ἠλλοιωμένα μὲν ὡς πρὸς τὸ σχῆμα διετηρήθησαν, ἢ τοὐλάχιστον ἀφῆκαν ἀναμεταξὺ τῶν στρωμάτων, ὅπου εὑρίσκοντο, προφανεῖς ἐντυπώσεις. Αἱ πρῶται εἶναι αἱ καθαυτὸ ἀπολιθώσεις, αἱ δὲ δεύτεραι ἰχνόλιθοι. Ἐκ τῶν ἰχνολίθων ὑπάρχει μόνον τὸ κενὸν διάστημα, τὸ ὁποῖον τὸ ὀργανικὸν σῶμα προλαβόντως κατεῖχε, νῦν δὲ ὑπὸ λιθωδῶν μορίων ἐπληρώθη, ἐνῷ τὰ ὀργανικὰ μόρια ἐντελῶς ἐφθάρησαν.

Αἱ ἀπολιθώσεις εὑρίσκονται ἰδίως εἰς τὰ δευτερόγονα ὄρη, καὶ ὁλόκληρα πολλάκις ὄρη συνίστανται ἐκ τοιούτων ὀργανικῶν λειψάνων, τὰ ὁποῖα συνεκολλήθησαν διὰ γεωδῶν μορίων, ἡ μάζα δ' αὕτη λέγεται ὀστεῶδες κατακρήμνισμα. Ἐπίσης ἀπαντῶνται σπήλαια ἐκ τιτανολίθου (Cavernes à assements), ἅτινα εἶναι πλήρη ὑπὸ ὀστέων τῶν πλέων ἑτερογενῶν ζώων.

Περίεργον εἶναι, ὅτι μεταξὺ τῶν ἀπολιθωμένων ζώων καὶ φυτῶν ὑπάρχουσι πλῆθος μὴ ὑπαρχόντων τὴν σήμερον ἐπὶ τῆς γῆινης μας σφαῖρας, φαινόμενον ἀποδοτέον ἐπὶ τῆς μεγάλης ἠλικίας των.

Ἀπολιθώσεις ἐκ τοῦ βασιλείου τῶν ζώων.

Αἱ πλειότεραι τῶν ἀπολιθώσεων τούτων ἀνήκουν εἰς θαλάσσια ζῶα, ἰδίως εἰς κοχλίας, καὶ ἐκ τούτου ἐξάγεται, ὅτι ἐκεῖνοι οἱ τόποι ἐφ' ὧν εὑρίσκονται ὁμοῦ ἀπολιθώσεις εἰς μέγα ποσὸν ἦτον θαλάσσης πυθμήν.

Ἐξ ὅλων τῶν τάξεων εὑρέθησαν ἀπολιθώσεις.

α) Μαστοφορόλιθοι. Οὗτοι ὀνομάζονται ἀπολιθώσεις ὀστέων, σκελετῶν θηλαστικῶν ζώων, εὑρεθεῖσαι ἢ εὑρισκόμεναι ἐντὸς διαφόρων εἰδῶν ὀρυκτῶν.

β) Ὀρνιθόλιθοι. Ἀπολελιθωμένα ὀστᾶ ἢ σκελετοὶ ὀρνέων. Τοιαῦται ἀπολιθώσεις εἶναι σπάνιαι, εὑρέθησαν ὅμως λείψανά τινα ἀνήκοντα εἰς παρυδάτια πτηνά ἰδίως ἀναφέρομεν περί τινος ὑπερμεγέθους πτηνοῦ, τὸ ὁποῖον ἀνῆκε βεβαίως εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀετῶν, καὶ οὗτινος τὸ μέγεθος συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐκτεθέντων πτερῶν ὑπολογίζεται 40 ποδῶν.

γ) Ἀμφιβιόλιθοι. Ἀπολιθώσεις ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἀμφιβίων, τοιαῦται εὑρίσκονται ἐντὸς τῶν σχιστῶν τιτανολίθων, καὶ ἀνήκουν εἰς τὴν τάξιν τῶν σαυρῶν, χελωνῶν, κροκοδείλων.

δ) Ἰχθυόλιθοι ἢ ἀπολελιθωμένοι ἰχθῦς. Οἱ ἰχθῦς οὗτοι ἀνήκουν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τοὺς τῶν γλυκῶν ὑδάτων, εὑρίσκονται ὅμως καὶ ἀπολιθώσεις βατώδεις.

ε) Ἐντομόλιθοι. Ἀπολελιθωμένα ἔντομα· συχνάκις εὑρίσκονται ἐντυπώματα κολεοπτέρων καὶ χρυσαλίδων, ἀραχνῶν, μυρμήκων, μυιῶν, κορυζῶν, ἐπὶ τοῦ ἠλέκτρου, καθὼς καὶ ὁλόκληρα ἔντομα ἐγκεκλεισμένα.

ς) Μαλάκια. Ἀπολιθώσεις τῶν μαλακῶν ζώων, αὗται εἶναι πλέον συχναί, κατ' ἐξοχὴν κοχλίαι καὶ ἄλλα ὀστρακοδέρματα.

Ἀπολιθώσεις ἐκ τοῦ βασιλείου τῶν φυτῶν.

Δὲν εἶνε συχναὶ ὡς αἱ τῶν ζώων, σπανιώτατα εὑρίσκομεν ἀπολιθώσεις ἀνθέων καὶ καρπῶν. Τὸ ξύλον εὑρίσκεται πολλάκις μεταβεβλημένον εἰς χαλικούχους μάζας.

Ἀπολιθώσεις φυτικῶν οὐσιῶν ὀνομάζονται δενδρόλιθοι, καὶ κατὰ τὰς οἰκογενείας εἰς ἃς τὰ φυτὰ ταῦτα ἀνήκουν ὀνομάζονται α) Galamitæ, ὀηλ. λείψανα ὑπερμεγέθη δονάκων, β) Palmacitæ, λείψανα φοινικοειδῶν φυτῶν γ) Fillicitæ, ἐντυπώσεις δενδροειδῶν πτερίδων.

Ἅπαντα ταῦτα προήχθησαν ἐκ φυτῶν τὴν σήμερον μὴ ὑπαρχόντων, ὁμοιαζόντων δὲ μετὰ τῶν εἰς πλέον θερμὰ ὕδατα φυομένων

Μετὰ τῶν ἀπολιθώσεων τῶν φυτῶν δὲν πρέπει νὰ συγκαταλέγωνται οἱ λεγόμενοι δενδρῖται. Ἐπὶ τῶν ῥηγμάτων τινῶν λίθων ἐμφαίνονται ἰχνογραφίαι μὲ μέλαν, φαιὸν ἢ ἕτερόν τι χρῶμα, παριστάνουσαι κομψὰ δενδρίδια, θάμνους κλ. τὸ φαινόμενον τοῦτο προῆλθεν ἐκ τῆς εἰσόδου ῥευστοῦ ἐντὸς τῶν σχισμῶν τῶν λίθων, ἀπαράλλακτα καθὼς σχηματίζονται τοιαῦται εἰκόνες ἐπί τινος λίθου, ἰδίως δὲ ἐπὶ μαρμάρου

Ξ. Λάνδερερ.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Φυτὸν κινούμενον (Hedysarum Gyrans).

Τὸ φυτὸν τοῦτο φυόμενον ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Γάγγου ἐστὶ ἐκ τῶν ὀσπριωδῶν· ἔχει συνημμένον λοβὸν, πορφυρόχροα ἄνθη καὶ τρισχιδῆ φύλλα, ὧν τὰ παρακείμενα τῷ μέσῳ εἰσὶ πολὺ τούτου μικρότερα φυλλάρια. Τὸ φυτὸν τοῦτο ἔχει τὴν περίεργον ἰδιότητα νὰ κινῇ αὐθορμήτως τὰ φύλλα αὐτοῦ, ἄνευ φαινομένης ἐξωτερικῆς αἰτίας, καθ' ὅσον τοὐλάχιστον γνωρίζομεν. Ἅμα ἀναπτυχθέντα τὰ τρισχιδῆ φύλλα αὐτοῦ ἄρχονται περιστρεφόμενα διαφοροτρόπως· ἡ κίνησις δὲ αὕτη διαρκεῖ καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς βλαστήσεως αὐτοῦ· σπανίως ὅμως τυγχάνει συγχρόνως ὅλον τὸ φυτὸν κινούμενον· συνήθως δέ ἐν ᾧ φυλλάριά τινα αὐτοῦ κινοῦνται, ἄλλα τοῦ αὐτοῦ μίσχου διάκειται ἐν τελείᾳ ἠρεμίᾳ. Ἐνίοτε κινοῦνται ὀλίγα τινὰ μόνον φυλλάρια, ἄλλοτε δὲ σχεδὸν πάντα. Αἱ κινήσεις τούτων εἰσὶν ἀνώμαλοι καὶ ἐν χρόνῳ καὶ ἐν διευθύνσει· συνήθως ἐν ταῖς λίαν θερμαῖς ἡμέραις τὸ φυτὸν τοῦτο ἠρεμεῖ τελέως, σφοδρὸς δὲ ἄνεμος ἀναστέλει πολλάκις τὴν κίνησιν ἅμα πνεύσας. Οὐδόλως δὲ κωλύει τὴν κίνησιν ἡ βροχὴ ἢ ἡ νύξ. Πολλοὶ ἐπειράθησαν ἵνα ἠρεμοῦντα τοῦ φυτοῦ τοῦτο τὰ φύλλα θέσωσιν εἰς κίνησιν δι' ἐπαφῆς, ἐξωτερικῶν ἐρεθισμῶν καὶ παντοίων ἄλλων τρόπων, ἀλλὰ δὲν ἐπέτυχον. (Encycl. Amer. ἐν λ. moving Plant).

ΜΕΡΟΣ ΕΠΙΣΗΜΟΝ.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ.

Τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσ. Ἐκπαιδεύσεως ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου περὶ τῆς ἀπὸ τοῦ δημοσίου προκαταβολῆς τῆς δημοτικῆς μισθοδοσίας τῶν δημοδιδασκάλων.

Πρὸς τὴν Βουλήν.

Κύριοι!

Ὁ ἀπὸ 6 (18) Φεβρουαρίου 1834 νόμος περὶ δημοτικῶν σχολείων ἀνέθηκεν εἰς τοὺς δήμους τὴν πληρωμὴν τῆς μισθοδοσίας τῶν διδασκάλων, ὁρίσας ἐν ἄρθρῳ 30 ἵνα πληρόνηται τακτικῶς εἰς τὸ τέλος ἑκάστου μηνὸς παρὰ τοῦ δημοτικοῦ εἰσπράκτορος.

Ἐὰν ἡ διάταξις αὕτη τοῦ νόμου ἐτηρεῖτο κατὰ γράμμα ὁ μισθὸς τῶν δημοδιδασκάλων, τῶν πρώτων τούτων ὀργάνων τῆς ἠθικῆς διαπλάσεως τοῦ λαοῦ, ἤθελεν ἐπαρκεῖ ὁπωσδήποτε, καί τοι ἐλάχιστος, εἰς τὰς καθημερινὰς αὐτῶν ἀνάγκας, καθόσον οἱ πλεῖστοι αὐτῶν συνειθισμένοι ὄντες εἰς τὴν ὀλιγάρκειαν καὶ διδάσκοντες μακρὰν τῶν πολυανθρώπων καὶ πολυδαπάνων πόλεων ἀρκοῦνται μόνον ἀπαντῶντες τὰς ἀναποφεύκτους βιωτικὰς ἀνάγκας.

Δυστυχῶς ὅμως τὸ πρῶτον καὶ μέγιστον πρόσκομμα ὅπερ ἀπήντησεν ἡ πρόοδος τῆς δημοτικῆς παρ' ἡμῖν ἐκπαιδεύσεως ὑπῆρξεν, ἀπὸ τῶν πρώτων εὐθὺς χρόνων τῆς ἐκδόσεως τοῦ νόμου ἡ καθυστέρησις τῶν μισθῶν τῶν δημοδιδασκάλων εἰς τοὺς πλείστους τοῦ Κράτους δήμους. Διάφορα αἴτια, τῶν ὁποίων τὸ κυριώτατον δὲν εἶναι πάντως ἡ ἀποδεδειγμένη ἔνδεια τῶν δήμων, συνετέλεσαν πρὸς τοῦτο· τὸ ἀποτέλεσμα ὅμως ὑπῆρξεν, εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως τὸ αὐτό· οὕτως οἱ πλεῖστοι τῶν ἐπιδοθέντων εἰς τὸ δημοδιδασκαλικὸν ἐπάγγελμα ἀποδυσπετήσαντες ἐπὶ τέλους, ἢ κατέστησαν ἀπρόθυμοι, ἢ ἐπεδόθησαν εἰς ἄλλα ποριστικώτερα ἐπιτηδεύματα. Τὸ παράδειγμα τοῦτο ἀπεθάρρυνε τοὺς ὅσοι ἐπεθύμουν νὰ ἐγκολποθῶσι τὸν δημοδιδασκαλικὸν βίον, καὶ ἐντεῦθεν πολλὰ σχολεῖα, μάλιστα τῶν ἀπορωτέρων καὶ μᾶλλον ἀπωκισμένων δήμων, αὐτῶν δηλονότι ἐκείνων, οἵτινες ἔχουσι πλειοτέρας προνοίας διὰ τὴν ἐκπαίδευσίν των ἀνάγκην, ἔμειναν κεκλεισμένα, δι' ἔλλειψιν ἀναλόγων δημοδιδασκάλων.

Πρὸς θεραπείαν τοῦ κακοῦ τούτου πολλὰ καὶ διάφορα προετάθησαν καὶ ἐλήφθησαν κατὰ καιροὺς ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου μέτρα· καὶ πρῶτον μὲν κατὰ τὸ 1837 ἔτος πρὸς διευκόλυνσιν τῆς πληρωμῆς τῆς μισθοδοσίας τῶν δημοδιδασκάλων παρεχωρήθη ὑπὸ τοῦ δημοσίου ποσοστὸν ἀπό τε τοῦ φόρου τῶν οἰκοδομῶν καὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων. Κατὰ δὲ τὴν 6 Ἰουλίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, ἀνέλαβεν ἡ Κυβέρνησις εἰς βάρος τοῦ δημοσίου ταμείου, ποῦ μὲν τὸ ὅλον, ποῦ δὲ τὸ ἥμισυ, ἢ τὰ δύο τρίτα καὶ ἐνιαχοῦ τὸ ἓν τρίτον τῆς μισθοδοσίας τῶν δημοδιδασκάλων τῶν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀπορωτέρων δήμων· ἀλλὰ τῇ 27

Μαΐου τοῦ 1843 διὰ τὰς τότε κριθείσας ἀναγκαίας οἰκονομικὰς ἐλαττώσεις, ἡ μισθοδοσία τῶν δημοδιδασκάλων ἀνετέθη πάλιν ὁλόκληρος εἰς τοὺς δήμους. Τὸ μέτρον τοῦτο ἀναντιρρήτως ἐχειροτέρευσε τὴν κατάστασιν τῶν δημοδιδασκάλων, καθότι οἱ δῆμοι, ὅσοι μόλις ἐπήρκουν πρὸς πληρωμὴν μέρους τῶν δημοδιδασκαλικῶν μισθῶν, πολὺ ὀλιγώτερον ἐπροθυμήθησαν ἢ ἠδύναντο νὰ πληρόνωσι τὸ ὅλον. Ἑπομένως κατὰ τὰ δημόσια τῆς ἐποχῆς ἐκείνης γράμματα, πολλὰ τῶν σχολείων διελύθησαν καὶ πλεῖστα ὀνόματι μόνον ὑπῆρχον.

Ἡ κατάστασις αὕτη τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν τῆς ἐν Ἀθήναις ἐθνικῆς συνελεύσεως, ἥτις χάριν ἀσφαλείας κατέστησε τὴν χρηματικὴν συνδρομὴν τῶν τε δήμων καὶ τοῦ δημοσίου ὑποχρεωτικὴν διὰ τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Συντάγματος. Εἰς ἐκπλήρωσιν δὲ τῆς συνταγματικῆς ταύτης ῥήτρας καὶ ἐκ τῆς κακῆς καταστάσεως τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως τὸ ὑπουργεῖον ὁρμώμενον περιέλαβεν εἰς τὸν πρῶτον προϋπολογισμὸν τοῦ Κράτους, ἤτοι τοῦ 1845, ποσὸν δραχμῶν 20 μὲν χιλιάδων, διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἀπὸ 1 Ἰουλίου 1843 καθυστερούντων μισθῶν μέχρι τέλους τοῦ 1844, ἕτερον δὲ ποσὸν ἀνάλογον διὰ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς πληρωμῆς τῆς ἀπὸ τοῦ δημοσίου χορηγητέας χρηματικῆς βοηθείας. Περιττὸν ἴσως νομίζεται, νὰ σᾶς εἴπω, Κύριοι, ὅτι τὰ ποσὰ ταῦτα ὄχι μόνον ἐγένοντο δεκτὰ ὑπὸ τῶν Βουλῶν, ἀλλὰ καὶ ηὐξήθησαν, ἀναβιβασθείσης τῆς ὅλης χρηματικῆς ποσότητος εἰς βάρος τοῦ δημοσίου διὰ τὸ ἔτος 1845, εἰς 66,892:30. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἤρξατο τακτικῶς νὰ ψηφίζηται ποσόν τι διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ δημοσίου βοήθειαν τῶν δημοδιδασκάλων δήμων τινῶν τοῦ Κράτους, τὸ δὲ ὑπουργεῖον διὰ διαταγμάτων νὰ κανονίζῃ ἑκάστοτε τὸ χορηγητέον χρηματικὸν βοήθημα εἰς ἕνα ἕκαστον τῶν χρείαν τοιούτου ἐχόντων δήμων.

Ἡ βοήθεια αὕτη ἐθεράπευσε μὲν μέρος τῶν ἀναγκῶν τῶν δημοδιδασκάλων καὶ συνεκράτησεν ὁπωσδήποτε τὴν ἄλλως πρὸ πολλοῦ ἐπικειμένην διάλυσιν τῶν δημοτικῶν σχολείων, ἀλλὰ κυρίως δὲν ἐξησφάλισε τὸ μέλλον τῆς στοιχειώδους τοῦ λαοῦ ἐκπαιδεύσεως, καθότι αἱ ἀπὸ μέρους τῶν δήμων καθυστερήσεις οὐχ ἧττον ἐξηκολούθησαν, καὶ ὡς ἐκ τούτου πολλαὶ δυσχέρειαι εἰς τὴν πρόοδον τῆς δημοδιδασκαλίας ἐφίσταντο.

Δίκαιον εἶναι νὰ ὁμολογήσω, Κύριοι, ὅτι τῆς ἀνωμάλου ταύτης καταστάσεως τὴν θεραπείαν οἱ κατὰ καιροὺς ὑπουργοὶ μετὰ σπουδῆς ἐπεζήτησαν, καὶ δὴ, κατὰ τὴν 27 Σεπτεμ. 1850 προὐκάλεσεν ὁ τότε ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν διάταγμα, δι' οὗ ἐκανόνιζε τὸν τρόπον τῆς ἀπὸ τοῦ δημοτικοῦ ταμείου τακτικῆς πληρωμῆς τῆς μισθοδοσίας τῶν δημοδιδασκάλων, καὶ ὅμως οὔτε ὁ κανονισμὸς οὗτος, οὔτε ἡ καλὴ θέλησις τῶν ἐκτελεσάντων αὐτὸν κατώρθωσε νὰ ἐπενέγκῃ τὴν ἐντελῆ θεραπείαν, διότι αἱ καθυστερήσεις τῶν μισθοδοσιῶν καὶ πάλιν ὑφίσταντο, καὶ αἱ περιπέτειαι τῶν δημοδιδασκάλων ἐπαισθητῶς δὲν ἠλαττώθησαν ἔκτοτε.

Τὰ προτελευταῖα μάλιστα πέντε ἔτη, τοῦτο μὲν ἐξ αἰτίας τῆς νόσου τῶν ἀμπέλων, τοῦτο δὲ ἐξ ἄλλων αἰτιῶν, οἱ πλεῖστοι σχεδὸν δῆμοι τοῦ κράτους, περιστάντες, εἴτε προφάσει, εἴτε ἀληθείᾳ, εἰς στενοχωρίαν, ἀπεποιήθησαν τὴν πληρωμὴν μισθοδοσίας καὶ ἐπεκαλέσθησαν τὴν συνδρομὴν τῆς Κυβερνήσεως πρὸς διατήρησιν τῶν παρ' αὐτοῖς σχολείων. Ὡς ἐκ τῆς διαγωγῆς δὲ ταύτης τῶν δήμων οἱ τρίτου βαθμοῦ δημοδιδάσκαλοι εἰσὶν ἐπιζήτητοι· οὗτοι δὲ καὶ ὡς ἐκ τῶν δυσκολιῶν, τὰς ὁποίας ὑποφέρουσιν εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν μισθῶν των ἐν τοῖς δήμοις, ἔνθα τοιούτων ἀνάγκη ὑπάρχει καὶ ὅπου, ὡς ἐκ τοῦ βαθμοῦ αὐτῶν νὰ ὑπηρετήσωσι δύνανται, βελτιούμενοι διὰ τῆς σπουδῆς καὶ μελέτης κατά τι, ὑποβάλλονται εἰς νέας ἐξετάσεις, προβιβάζονται δευτεροβάθμιοι ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ τύχωσι καλλιτέρας τύχης εἰς εὐπορώτερον ἢ μᾶλλον φιλόμουσον δῆμον, καὶ οὕτω τριάκοντα τέσσαρα δημοτικὰ σχολεῖα, ὧν τὰ πλεῖστα ἀρτισύστατα, διαμένουσι σήμερον ἀργὰ, δι' ἔλλειψιν τριτοβαθμίων δημοδιδασκάλων, ἐν ᾧ δευτεροβάθμιοι διδάσκαλοι σχολάζουσί τινες ἐπίσης δι' ἔλλειψιν ἀναλόγων τοῦ μισθοῦ αὐτῶν σχολείων· δεκαπέντε δῆμοι δὲν ἐφιλοτιμήθησαν νὰ ζητήσωσι δημοδιδασκάλους, πλεῖστοι δὲ δῆμοι, καὶ ἂν τὰ μέσα κέκτηνται εἰς σύστασιν πλειόνων τοῦ ἑνὸς σχολείου, δὲν δύνανται νὰ τὸ κατορθώσωσι δι' ἔλλειψιν δημοδιδασκάλου.

Πολυετὴς ἄρα πεῖρα ἀπέδειξε, Κύριοι, ὅτι ἐν ὅσῳ δὲν εὑρεθῇ ὁ τρόπος νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἀπὸ τῶν δήμων μισθοδοσία τῶν δημοδιδασκάλων, καὶ νὰ ἀπολλαγῶσιν ἀπὸ τὴν ἀθλιότητα καὶ ταπείνωσιν, εἰς ἣν πολλάκις ἡ ἀνέχεια τοὺς κατήντησεν, εἶναι ἀδύνατον νὰ ὀρθοποδήσῃ ἡ δημοδιδασκαλία ἐν Ἑλλάδι, ἡ δὲ μέριμνα καὶ αἱ δαπάναι, τὰς ὁποίας καταβάλλει τὸ Δημόσιον, ἀποβαίνουσιν ἀνεπαρκεῖς εἰς μόρφωσιν δημοδιδασκάλων ἀξίων νὰ ἐμπιστευθῶσι τὴν πρώτην ἀνατροφὴν τῶν τέκνων τῆς πατρίδος.

Εἰς τελείαν μόρφωσιν ἱκανοῦ δημοδιδασκάλου ἀπαιτεῖται συνδρομὴ πολλῶν ἰδιοτήτων· οὗτος δέον νὰ γινώσκῃ πλείονα τῶν ὅσα διδάσκει, διότι τότε ἡ διδασκαλία αὐτοῦ ἀποβαίνει καρποφόρος καὶ τὸ ἐπάγγελμα εὐάρεστον· ἵνα δὲ ἀπολαύῃ τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς πίστεως τῶν οἰκογενειῶν πρὸς ἃς διατελεῖ ἐν σχέσει, καὶ ἄνευ τῆς ὁποίας ἀκατόρθωτος εἶναι μόρφωσις χρηστῶν πολιτῶν, ἀνάγκη, καί τοι ζῶν ἐν περιωρισμένῳ τινὶ κύκλῳ, νὰ ἔχῃ ψυχῆς εὐγένειαν, ἥτις συνεπάγεται τὴν περὶ τὸν βίον σεμνοπρέπειαν. Ἀνάγκη νὰ χρησιμεύῃ πᾶσι τοῖς ἐν τῷ δήμῳ ὡς παράδειγμα ἠθικῆς, καὶ αἰσθανόμενος ὅτι ἐργάζεται πρὸς ἀπόλαυσιν οὐχὶ μεγάλων ἀγαθῶν, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ καλοῦ, νὰ εὑρίσκῃ ἀνάπαυσιν ἐν τῇ ἑαυτοῦ συνειδήσει, πεποιθὼς, ὅτι ἀρέσκει τῷ θεῷ καὶ τοῖς ἀνθρώποις.

Ἂν ἡ τοιούτου δημοδιδασκάλου μόρφωσις, Κύριοι, δυσχερὴς ἐστὶν αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, ἀποβαίνει ἔτι δυσχερὴς, ἢ μᾶλλον δυσκατόρθωτος ἐν ὅσῳ ἡ τάξις τῶν δημοσίων τούτων λειτουργῶν ἀναγκάζεται νὰ τείνῃ χεῖρα ἐπαίτου διὰ τὴν μικρὰν αὐτῆς ἀντιμισθίαν, τὴν ὁποίαν πολλάκις ἀπώλεσε δαπανωμένη ἐν τοῖς δικαστηρίοις, ἐνώπιον τῶν ὁποίων τὴν ἕρερον μικροραδιουργίαι, αἵτινες συνήθως καταμαστίζουσι τοὺς μικροὺς δήμους.

Τὸ νομοσχέδιον, ὅπερ, κατὰ διαταγὴν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως παρουσιάζω εἰς τὴν ἐπιψήφισιν ὑμῶν, προῖὸν μακρᾶς πείρας, τὸν σκοπὸν τοῦτον προτίθεται. Καὶ τὸ μὲν 1ον αὐτοῦ ἄρθρον, ἀπαλλάττον τοὺς δημοδιδασκάλους τῆς περὶ τῆς μισθοδοτήσεως αὐτῶν διηνεκοῦς μεριμνης καὶ ἀνησυχίας, ἀφομοιοῖ αὐτοὺς τοῖς λοιποῖς δημοσίοις ὑπαλλήλοις, μισθοδοτουμένους ἀμέσως παρ' αὐτοῦ, χωρὶς οὐδεμιᾶς τοῦ Δημοσίου ζημίας, ὡς τοῦ ἀπὸ τῶν δήμων χορηγητέου ποσοῦ συμπεριλαμβανομένου κατ' ἔτος εἰς τοὺς δημοτικοὺς προϋπολογισμούς.

Τὸ δὲ 2ον ἄρθρον, ἐν ᾧ ἐξασφαλίζει τὸ Δημόσιον ἀπέναντι τῶν δήμων, ὅπερ, ὡς προκαταβάλλον τὸ ποσὸν τοῦτο ὑπὲρ αὐτῶν, ἔδει νὰ ἀσφαλισθῇ καὶ αὐτὸ ὡς πρὸς τὴν ἔγκαιρον εἰσπραξιν αὐτοῦ διὰ τῆς περὶ τὴν πληρωμὴν προτιμήσεως, ἀσφαλίζει συγχρόνως καὶ τὸν δῆμον αὐτὸν, ἀπέναντι πάσης ἐνδεχομένης ὀλιγωρίας ἢ ἀμελείας τοῦ δημοτικοῦ εἰσπράκτορος, ὡς πρὸς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ προκαταβληθέντος, ἐπιβάλλουσα ποινὴν εἰς αὐτόν.

Ὥστε, πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ λαοῦ, ὑπὲρ τῆς ὁποίας τοσαῦτα φροντίδος καὶ προθυμίας δείγματα ἔδειξαν πάντοτε τὰ Βουλευτικὰ Σώματα, καὶ ὑπὲρ τῆς ὁποίας τοσοῦτον εὔγλωττοι συζητήσεις ἀείποτε ἠκούσθησαν ἐν τῷ περιβόλῳ τούτῳ, δέν ἀμφιβάλλω ὅτι τὸ νομοσχέδιον τοῦτο θέλει τύχῃ τῆς ἐπιψηφίσεως τῆς Βουλῆς, ἀφαιρούσης δι' αὐτοῦ τὸ μόνον πρόσκομμα, ὅπερ ἀπαντᾷ παρ' ἡμῖν ἡ δημοδιδασκαλία.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 8 Ἰουνίου 1856.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐκκλ. καὶ τῆς Δημοσίας ἐκπαιδεύσεως

Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

ΟΘΩΝ

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ἑπόμενον νομοσχέδιον θέλει ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλὴν παρὰ τῶν Ἡμετέρων ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως καὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπουργῶν καὶ ὑποστηριχθῇ παρ' αὐτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν.

Ἀθήνησι, τῇ 8 Ἰουνίου 1856.

Ἐν ὀνόματι τοῦ Βασιλέως

Ἡ Βασίλισσα

ΑΜΑΛΙΑ.

Α. ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ. Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρ. 1. Οἱ ὑπὸ τῶν δημοτικῶν ταμείων πληρονόμενοι μισθοὶ τῶν δημοδιδασκάλων καὶ δημοδιδασκαλισσῶν κατὰ τὰ ἐν τοῖς δημοτικοῖς προϋπολογισμοῖς ἐνιαυσίως ψηφιζόμενα προ-

καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου, τὸ ὁποῖον αὐτοδικαίως ἀπολαμβάνει αὐτοὺς ἐκ τῶν πρώτων εἰσπράξεων τῶν δημοτικῶν ἐσόδων.

Ἄρθρ. 2. Ἐὰν τὰ διὰ τῶν ἐπαρχιακῶν ταμείων εἰσπραττόμενα δημοτικὰ ἔσοδα δὲν ἐπαρκέσωσι πρὸς ἀπόσβεσιν τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον προκαταβολῶν, τὸ ἐλλεῖπον ἀποδίδοται ἀμέσως εἰς τὸ ἐπαρχιακὸν ταμεῖον ἀπὸ τὸ ἁρμόδιον δημοτικὸν ταμεῖον. Ἐὰν δὲ ὁ δημοτικὸς εἰσπράκτωρ ἀμελήσῃ, ἢ ὁπωσδήποτε δὲν ἐνεργήσῃ ἀμέσως τὴν ἀπόδοσιν ταύτην, καταδιώκεται προσωπικῶς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ περὶ καθυστερούντων πρὸς τὸ δημόσιον ὀφειλετῶν νόμου, καὶ ἐκτὸς τούτου ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ ἐπαρχιακοῦ ταμίου διοικητικῶς κατάσχεσις ἀναλόγου μέρους τῶν λοιπῶν δημοτικῶν ἐσόδων τοῦ οἰκείου δήμου, μὴ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ὁρισμῶν τῶν ἄρθρων 2 καὶ 3 τοῦ ἀπὸ 24 Ἰανουαρίου 1852 περὶ ἐξοφλήσεως τῶν χρεῶν τῶν δήμων νόμου ΡΠΘ.

Ἄρθρ. 3. Τὰ περὶ ἀσφαλείας τοῦ δημοσίου καὶ τῆς λογοδοσίας τῶν τοιούτων προκαταβολῶν κανονισθήσονται διὰ Β. διατάγματος.

Ὁ παρὼν νόμος ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' Ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω διὰ τῆς ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Πρωτ. 2627.
Ἀριθ.————
Διεκπ. 1514

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

Πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἰατρικῆς ἑταιρίας.

Ἀναγνώσαντες, Κύριε Πρόεδρε, τὸ πρὸς τὸ καθ' ἡμᾶς ὑπουργεῖον ἔγγραφον ὑμῶν τῆς 17 τοῦ ἐνεστῶτος μηνὸς, ἐν ᾧ ὁ λόγος ὅτι ἡ ἑταιρία ἀπεφάσισε τὴν ἐπανάληψιν τῆς διακοπείσης ἐκδόσεως τοῦ Ἀσκληπιοῦ, τόσῳ μᾶλλον ἐχάρημεν, ὅσῳ εἴδομεν ὅτι ἀφορᾷ ἀντικείμενον ὑπὲρ οὗ καὶ ἡμεῖς πρὸς διαφόρους συνεταίρους πρὸ καιροῦ ἐπιθυμίαν ἐδηλώσαμεν.

Ἀπονέμοντες δὲ δι' ὑμῶν, Κύριε Πρόεδρε, τὸν πρέποντα ἔπαινον εἰς πάντας τοὺς Κυρίους συνεταίρους ἐπὶ τῇ ῥηθείσῃ ἀποφάσει, ἥτις ἐλέγχει ἔνθερμον ἐπιστημονικὸν ζῆλον καὶ ἐθνικὴν φιλοτιμίαν, καὶ συνάμα πεπεισμένοι ὄντες εἰς τῆς ἑταιρίας τὴν ἐπιστήμην καὶ πολυμάθειαν, ὅτι θέλει συντάττεσθαι τὸ περιοδικὸν τοῦτο σύγγραμμα κατὰ πάντα ἀξίως τοῦ σκοποῦ, ὅστις δι' αὐτοῦ προτίθεται, ἡ ἔγερσις δηλονότι καὶ παρ' ἡμῖν μείζονος ἔτι ἁμίλλης εἰς ἐρεύνας ἰατρικὰς καὶ εἰς καλλιέργειαν καὶ τελειοποίησιν τῆς γλώσσης τῆς ἐπιστήμης, ἄσμενοι θέλομεν λάβει τὰ ἀνήκοντα μέτρα, ἵνα ἡ φιλότιμος αὕτη ἐπιχείρησις τῆς ἑταιρίας λάβῃ καὶ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Βασιλέως πᾶσαν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ἐμψύχωσιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 23 Μαΐου 1856.

Ὁ Ὑπουργὸς
Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Σεβαστὸς ἡμῶν Βασιλεὺς καὶ φιλόστοργος πατὴρ ἀνεχώρησεν εἰς Γερμανίαν τὴν παρελθοῦσαν τετάρτην περὶ δείλην ὀψίαν· τὴν Α. Μ. προέπεμψαν μέχρι Πειραιῶς τὰ Βουλευτικὰ σώματα, τὸ Ὑπουργεῖον καὶ πάντες οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ καὶ ὑπάλληλοι καὶ ἐκ τοῦ λαοῦ πλῆθος μέγα. Συνοδεύουσι δὲ Αὐτὴν πανταχοῦ αἱ ἀπὸ θερμῆς καρδίας εὐχαὶ παντὸς τοῦ ἔθνους καὶ ἐπισκέπει τὸν Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος ἡ ἄπειρα δείγματα τῆς εὐμενείας αὐτῆς καὶ τῇ πατρίδι ἡμῶν ἐπιδαψιλεύσασα θεία Πρόνοια. Πολλὰ περιστατικὰ ἐπηρέασαν τὴν πολύτιμον ὑγείαν τῆς Α. Μ. ἧς χάριν ἐδέησε ἵνα μεταβῇ εἰς τὰ τοῦ Καρλσβὰτ λουτρά. Ἀπόντα τὸν Βασιλέα ἀναπληροῖ ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα, ἧς τὴν σύνεσιν καὶ περὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν πραγμάτων τῆς πολιτείας εὐλάβειαν ἐξετίμησεν ἤδη ἀποχρώντως τὸ κοινὸν, ὁσάκις ἐν ὁμοίαις περιστάσεσι ἀνεπλήρωσε τὴν Α. Μ. τὸν σεβαστὸν ἡμῶν Ἄνακτα ἀποδημοῦντα. Κατευόδωσεν, Κύριε, τὸν Βασιλέα, στερέωσεν τὴν ὑγείαν Αὐτοῦ καὶ ἐνίσχυσον τὴν πολύτιμον Ἡμῶν Βασίλισσαν εἰς ἃ ἐπελάβετο ἔργα, ἐπακούων τῆς ἐν καταυύξει καὶ συντριβῇ καρδίας ἀναπεμπομένης Σοι εὐχῆς τῶν Ἑλλήνων ἁπάντων.

— Τὴν Α. Μ. ὑπεδέχθη εἰς Πειραιᾶ ἐν μεγάλῃ παρατάξει ὁ ἐκεῖ διαμένων Γαλλικὸς καὶ Ἀγγλικὸς στρατὸς, τὰ τῶν πλοίων δὲ αὐτῶν πληρώματα ἀναβάντα ἐπὶ τῶν κεραιῶν τῶν ἱστῶν ζωηρῶς ἐπευφήμουν τὴν Α. Μ. ὁ ἀξιότιμος Ναύαρχος Κ. Βιλωμὲζ ἀπέστειλε τὴν λέμβον τῆς ναυαρχίδος ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ ἐπιτελείου αὐτοῦ καὶ μετέφερε τὴν Α. Μ. ἀπὸ τῆς προκυμαίας εἰς τὸ ἀτμόπλοιον. Γαλλικὸν δὲ ἀτμόπλοιον ἐτέθη ὑπὸ τὴν διάθεσιν τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης ἵνα ἐπαναφέρῃ Αὐτὴν εἰς Πειραιᾶ συνοδεύσασαν τὸν Βασιλέα μέχρις ἀποχάσεώς τινος ἀπὸ τοῦ λιμένος. Ἀπερχομένας δὲ τὰς ΑΑ. ΜΜ. καὶ ἐπιστρέψασαν τὴν Βασίλισσαν ἐχαιρέτησαν διὰ τῶν συνήθων κανονοβολισμῶν. Ὁ ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως ἡμῶν ἐνθουσιασμὸς τοῦ Γαλλοαγγλικοῦ στρατοῦ καὶ αἱ ἀποδοθεῖσαι τῇ Α.Μ. εἰλικρινεῖς τιμαὶ ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου Ναυάρχου Κυρίου Βιλωμὲζ ἐξετιμήθασαν δεόντως ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, αἰσθανομένων εἰς τὰ βάθη τῶν καρδιῶν αὐτῶν πᾶν ὅ,τι γίνεται τῷ Βασιλεῖ αὐτῶν, δι' ὃ καὶ εὐγνωμοσύνην βαθεῖαν καὶ ζωηρὰν ἠσθάνθησαν πρὸς τὸν Κ. Ναύαρχον, οὐδενὸς φεισθέντα μέσου ἵν' ἀποδείξῃ τὸ ἑαυτοῦ σέβας καὶ καταφανῆ ποιήσῃ τὴν εὐγενῆ τῆς Γαλλίας διάθεσιν ἀποδίδων τῷ ἡμετέρῳ Βασιλεῖ τὰς πρεπούσας τῇ Α. Μ. τιμὰς ἐν ἐνθουσιασμῷ καὶ ἐκ πάσης ψυχῆς καὶ καρδίας.

— Δημοσιεύοντες ἀνωτέρω τήν τε ἔκθεσιν καὶ τὸ περὶ πληρωμῆς τῶν δημοδιδασκάλων ἀπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου νομοσχέδιον, καὶ οὐδόλως διστάζοντες περὶ τῆς παρ' ἀμφοτέρων τῶν βουλῶν ἑτοίμου παραδοχῆς αὐτοῦ συγχαίρομεν τοῖς Κ. Κ. δημοδιδασκάλοις ἀπαλλαττομένοις τοῦ λοιποῦ τῶν ἀφάτων μαρτυρίων, ἃ ὑφίσταντο τινὲς μὲν μέχρις οὗ ἐκβάλλωσιν ἀπὸ τῶν ὀνύχων πολλῶν ἀπηνῶν δημάρχων τὸ ἔνταλμα καὶ σκολιοψύχων εἰσπρακτόρων ἐλάχιστον μέρος τοῦ εὐτελοῦς αὐτοῦ μισθοῦ, ἄλλοι δὲ μέχρις οὗ εὕρωσι δολιόμητίν τινα τοκογλύφων ὅπως ἀγοράζῃ τὰ ἐντάλματα αὐτῶν μὲ ἔκπτωσιν 40 καὶ 50 τοῖς 100. Καλὸν ἦν ἂν προσετίθετο εἰς τὸν νόμον τοῦτον νὰ φροντίζωσιν οἱ ἔπαρχοι καὶ περὶ τῶν ἀναγκαιούντων εἰς τὰ σχολεῖα θρανίων, πινάκων κ. λ. ἵνα ἀπαλλαχθῶσι ταῦτα καὶ τῆς οὐχ ἧττον καιρίας ταύτης πληγῆς. Ἂν πάντες οἱ δήμαρχοι τοῦ κράτους ἦσαν ὡς ὁ τῆς Ἑρμουπόλεως π. χ. οὐδενὸς τοιούτου νόμου ἦν ἀνάγκη. Ἡ ἐντελῶς εὐδαίμων πόλις αὕτη εἰκονίζει χρηστὴν οἰκογένειαν ἐν ἁρμονίᾳ πλήρη διατελοῦσαν, οὐδενὸς τῶν ἀναγκαίων δεομένην καὶ εὐθηνίαν πάντων τῶν ἀγαθῶν ἀπολαύουσαν ἕνεκα, τῆς πατρικῆς μερίμνης τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς καὶ τῶν συμβούλων καὶ βοηθῶν αὐτῆς· ἠθέλαμεν πληρώσει πολλὰ τῆς ἐφημερίδος ἡμῶν φύλλα ἂν διερχόμεθα, ἔστω καὶ συντόμως, τὰ περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἄλλων ἀγαθοεργῶν καταστημάτων καὶ δημωφελῶν ἔργων, καὶ περὶ τῆς προθυμίας τῆς ἀρχῆς εἰς συντήρησιν καὶ βελτίωσινα ὐτῶν· ἐσημειώσαμεν δὲ καὶ τὰ ὀλίγα ταῦτα ἐν παρόδῳ εἰς φιλότιμον ἔγερσιν ἁμίλλης καὶ παρ' ἄλλοις εὐποροῦσι δήμοις.

— Τὴν 3 μηνὸς ἱσταμένου ἤρξαντο αἱ ἐξετάσεις τοῦ τῆς φιλεκπαιδευτικῆς ἑταιρίας Παρθεναγωγείου, ἃς ἐτίμησε διὰ τῆς παρουσίας αὐτῆς ἡ τῆς ἑταιρίας προστάτις Σεβαστὴ ἡμῶν Βασίλισσα. Ὁ Κ. Ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως καὶ πάντες οἱ λοιποὶ ὑπουργοὶ παρῆσαν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς αὐτὰς, ὁμοίως δὲ καὶ πολλοὶ καθηγηταὶ καὶ εὐγενεῖς τῆς πρωτευούσης κυρίαι καὶ κύριοι. Περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἐξετάσεων τούτων ποιησόμεθα λόγον μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν αὐτῶν.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Ὅσοι τῶν Κ. Κ. ἑλληνοδιδασκάλων συνδρομητῶν τῆς ἐφημερίδος προτίθενται νὰ μεταβῶσι κατὰ τὰς προσισταμένας διακοπὰς εἰς ἄλλα μέρη, παρακαλοῦνται νὰ εἰδοποιήσωσι τοὺς Κ. Κ. ἐπιστάτας ἢ ὑποδιευθυντὰς τῶν ταχυδρομείων νὰ φυλάττωσι μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς αὐτῶν τὰ στελλόμενα κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ φύλλα τῆς ἐφημερίδος, ἢ νὰ εἰδοποιήσωσιν ἡμᾶς νὰ κρατῶμεν αὐτὰ ἐνταῦθα μέχρις οὗ ὁρίσωσι ποῦ νὰ στείλωμεν ταῦτα μετὰ τὰς διακοπάς.

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΙΩ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ.

(Ὁδὸς Ἀθηνᾶς ἀριθ. 274).